

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

> Retouradres Postbus 20350 2500 EJ Den Haag

ZonMw
T.a.v. het bestuur van ZonMw
Postbus 93245
2509 AE DEN HAAG

**Directoraat Generaal
Curatieve Zorg**
Programmadirectie Covid-19
Zorg

5.1.2e

Bezoekadres:
Parnassusplein 5
2511 VX Den Haag
T 070 340 79 11
Postbus 20350
2500 EJ Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Inlichtingen bij

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e @minvws.nl

Datum
Betreft Voorstel 'Overkoepelende kennisagenda voor
aanhoudende klachten (post-COVID)'

Geacht bestuur,

Met veel interesse heb ik kennisgenomen van het voorstel voor een overkoepelende kennisagenda post-COVID. Dit voorstel is geschreven naar aanleiding van mijn verzoek, zoals beschreven in de brief van 14 februari 2023 (kenmerk 3511035-1043108-PDCZ). Daarin werd aangegeven dat er bij het ministerie van VWS en de betrokken veldpartijen behoefte is aan een bundeling van onderzoek dat momenteel op (inter)nationaal niveau plaatsvindt op het vlak van (onder andere) de medisch specialistische- en huisartsenzorg, verdiepend epidemiologisch- en biomedisch onderzoek en klinisch onderzoek gericht op diagnostiek en behandeling. Op basis van een inventarisatie en daaropvolgende kennisagenda zal hopelijk duidelijk worden welk aanvullend onderzoek nodig is.

Kennisagenda post-COVID

Met deze brief verleen ik goedkeuring aan het voorstel om te komen tot een overkoepelende kennisagenda voor aanhoudende klachten (post-COVID) dat op 1 maart 2023 is ingediend. Met deze brief stel ik ook het budget ter beschikking voor dit voorstel. Voor de uitvoering van het programma is € 250.000 beschikbaar. De jaarlijkse verdeling van de middelen is als volgt (conform uw liquiditeitsprognose):

	Opstellen kennisagenda
2023	€175.091
2024	€ 74.653

Verder verzoek ik u in de eerstvolgende (voortgangs)rapportage dit programma zowel inhoudelijk als financieel op te nemen. Ik zal het meerjarige uitgaven- en verplichtingenplafond ZonMw verhogen voor dit programma. U ontvangt hierover een aanvullend schrijven op mijn brief van 12 december 2022, kenmerk 3425005-1034055-BPZ inzake de goedkeuring jaarplan en begroting 2023. Tevens zijn de werkafspraken planning & control VWS, NWO en ZonMw van toepassing.

Kenmerk

3537654-1044528-PDCZ

Uw brief

Correspondentie uitsluitend richten aan het retouradres met vermelding van de datum en het kenmerk van deze brief.

**Directoraat Generaal
Curatieve Zorg**
Programmadirectie Covid-19
Zorg
5.1.2e

Uitwerking

U geeft aan dat de kennisagenda zal bestaan uit twee thema's: i) biomedische onderzoek en ii) klinisch en zorg-gerelateerd onderzoek. Om invulling aan het eerste thema te geven zal de NFU gevraagd worden het voortouw te nemen met ondersteuning van IVM. Voor het tweede thema zullen de FMS en NHG gevraagd worden kennisvragen aan te leveren. Daarbij stel ik het zeer op prijs dat er voor de invulling van de kennisagenda naast C-Support ook patiëntenorganisaties betrokken zullen worden.

Daarnaast geeft u aan in afstemming met betrokken partijen de geïnventariseerde kennis en lopende (inter)nationale onderzoeken te communiceren richting het publiek.

Ik verzoek u daarbij resultaten waar mogelijk reeds tussentijds te communiceren.

Tot slot, wil ik van de gelegenheid gebruik maken om mijn waardering uit te spreken voor de inzet van u en uw medewerkers voor het in zeer korte tijd doen van dit voorstel en tot stand brengen van de kennisagenda.

Hoogachtend,

de directeur-generaal Volksgezondheid,

ba

5.1.2e

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Deze nota wordt met een Kamerbrief meegestuurd: **Nee**

Aan

DGV

Deadline: 7 maart 2023

nota

Goedkeringsbrief overkoepelende kennisagenda
ZonMw

1. Aanleiding

Van ZonMw ontvangen voorstel voor het maken van een kennisagenda post-COVID.

2. Geadviseerd besluit

Ik adviseer u akkoord te gaan met het versturen van deze brief aan ZonMw voor het opstellen van een kennisagenda voor post-COVID.

3. Kernpunten

Deadline: Vanwege het commissiedebat op 8 maart (EU-Gezondheidsraad (formele EU-Gezondheidsraad 14 maart 2023)). De verwachting is dat onderzoek naar post-COVID aan de orde zal komen.

Er is veel onduidelijkheid over het ziektebeeld na het doormaken van een COVID-19 infectie en er is behoefte aan effectieve behandelingen die (de oorzaken van) post-COVID klachten kunnen verminderen en/of wegnemen. De beperkte informatie over de onderliggende oorzaken en ook de definitie van de aandoening is nog onvoldoende helder vanwege het uiteenlopende spectrum aan gerapporteerde klachten. Op basis van een inventarisatie en daaropvolgende kennisagenda zal hopelijk duidelijk worden welk aanvullend onderzoek nodig is.

De kennisagenda zal worden opgebouwd uit twee thema's:

- a) biomedisch onderzoek
- b) klinisch en zorg-gerelateerd onderzoek

ZonMw geeft aan in afstemming met betrokken partijen de geïnventariseerde kennis en lopende (inter)nationale onderzoeken te communiceren richting het publiek. In deze brief wordt aan ZonMw gevraagd resultaten waar mogelijk reeds tussentijds te communiceren.

4. Toelichting

a. Draagvlak politiek

Deze kennisagenda kan richting geven aan mogelijk toekomstig onderzoek waar de Kamer via twee moties om heeft verzocht:

TER BESLISSING

**Directoraat Generaal
Curatieve Zorg**
Programmadirectie Covid-
19 Zorg

5.1.2e

Opgesteld door

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e @minvws.nl

Datum

1 maart 2023

Kenmerk

3537654-1044528-PDCZ

Uw kenmerk

Zaaknummer

3537654-1044528-PDCZ

Bijlage(n)

0

De motie Paulusma c.s. (biomedisch onderzoek)
De motie Omtzigt c.s. (bevorderen structureel meer onderzoek)

Datum
1 maart 2023

Kenmerk
3537654-1044528-PDCZ

- b. Draagvlak maatschappelijk en eenduidige communicatie*
Met behulp van de kennisagenda wordt hopelijk duidelijk waar nog onderzoek gedaan moet worden om effectieve behandelingen tegen aanhoudende klachten na het doormaken van een COVID infectie te kunnen bepalen.
- c. Financiële en personele gevolgen*
In de opdracht van VWS was aangegeven dat er € 250.000 beschikbaar is voor het maken van de kennisagenda (over 2023 en 2024).
ZonMw geeft in hun voorstel aan € 249.745 nodig te hebben. Dit valt dus binnen het beschikbaar gestelde budget.
- d. Juridische aspecten haalbaarheid*
N.v.t.
- e. Afstemming (intern, interdepartementaal en met veldpartijen)*
De brief is afgestemd met financieel adviseur dPG en PDCZ, FEZ en PDCIC.
- f. Gevolgen administratieve lasten*
N.v.t.
- g. Toezeggingen*
N.v.t.
- h. Fraudetoets*
N.v.t.
- 5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden**
N.v.t.